

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
БУХОРО ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
МАКТАБГАЧА ВА БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМ ФАКУЛЬТЕТИ
БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМ МЕТОДИКАСИ КАФЕДРАСИ**

**БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМГА РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ТАТБИҚ
ЭТИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ ВА РИВОЖЛАНИШ
ОМИЛЛАРИ**

**ХАЛҚАРО МИҚЁСИДАГИ ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНЖУМАН
МАТЕРИАЛЛАРИ**

2021 йил, 1 -2 апрель

БУХОРО - 2021

5. Детское издательство [Электронный ресурс]. URL: http://sch962sv.mskobr.ru/dou_edu/strukturnoe_podrazdelenie_1837/obrazovanie/proektnaya_deyatel_nost_dou/proekt_detskoe_izdatel_stvo/

6. Соболева А.Е. «Как научить ребенка читать» СПб.: Детство-пресс, 2014.

7. Токмаков В.Л., Токмакова И.П. «Вместе читаем, вместе поиграем, или Приключение в Тутитамии» М.: Олма-пресс, 2012

ТАЪЛИМДА ПЕДАГОГИК ДАСТУРИЙ ВОСИТАЛАР ВА ЗАМОНАВИЙ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ.

*Жўраев Илҳом Исҳоқович
Бухоро давлат университети,
Ахборот технологиялари кафедраси ўқитувчиси*

Мультимедиа воситалари ёрдамида шахсга йўналтирилган таълимни амалга ошириш жараёни замонавий, кўптармоқли, предметга йўналтирилган мультимедиали ўқув воситаларини ишлаб чиқишни ҳамда фойдаланишни талаб этади. Уларнинг таркибига кенг маълумотлар базаси, таълим йўналиши бўйича билимлар базаси, сунъий интеллект тизимлари, эксперт-ўргатувчи тизимлар, ўрганилаётган жараён ва ҳодисаларнинг математик моделини яратиш имконияти бўлган лаборатория амалиётлари киради.

Таълим олувчиларнинг индивидуал хусусиятларини ҳисобга олиш ва уларнинг манфаатдорлигини (мотивациясини) оширишга кўмаклашиш имкониятларига кўра, шунингдек, ҳар хил турдаги мультимедиали ўқув ахборотларининг уйғунлашуви, интерфаоллик, мослашувчанлик сифатларига кўра мультимедиа фойдали ва махсулдор таълим технологияси ҳисобланади. Интерфаолликнинг таъминланиши ахборотларни тақдим этишнинг бошқа воситалари билан таққослаганда рақамли мультимедианинг муҳим ютуқларидан ҳисобланади. Интерфаоллик таълим олувчининг эҳтиёжларига мос равишда тегишли ахборотларни тақдим этишни назарда тутаяди. Интерфаоллик маълум бир даражада ахборотларни тақдим этишни бошқариш имконини беради: масалан, таълим олувчилар дастурда белгиланган созловларни индивидуал тарзда ўзгартириши, натижаларини ўрганиши, фойдаланувчининг муайян хоҳиши ҳақидаги дастур сўровига жавоб бериши, материалларни тақдим этиш тезлигини ҳамда такрорлашлар сонини белгилаши мумкин.

Мультимедиа воситалари ҳар хил таълим йўналишлари уйғунлигида қўлланилиши ва таълим олиш ҳамда билимларни қабул қилишнинг турли руҳий ва ёшга доир хусусиятларига эга бўлган шахслар томонидан фойдаланилиши мумкин: айрим таълим олувчилар бевосита ўқиш орқали, баъзилари эса эшитиб идрок этиш, бошқалари эса (видеофильмларни) кўриш орқали таълим олишни ва билимларни ўзлаштиришни хуш кўрадилар.

Интерфаол мультимедиа технологиялари академик эҳтиёжга эга бўлган таълим олувчига ноанъанавий қулайлик яратади. Хусусан, эшитиш сезгисида дефекти бор таълим олувчиларда фонологик малакалар ва ўқиш малакалари ўсишига, шунингдек, уларнинг ахборотларни визуал ўзлаштиришларини таъминлайди. Нутқи ва жисмоний имконияти чекланганларда эса воситалардан уларнинг индивидуал эҳтиёжларидан келиб чиқиб фойдаланишга имкон беради.

Мультимедиа воситалари таълим беришнинг самарали ва истикболли қуроли (инструментлари) бўлиб, у ўқитувчига анъанавий маълумотлар манбаидан кўра кенг кўламдаги маълумотлар массивини тақдим этиш; кўргазмали ва уйғунлашган ҳолда нафақат матн, графиклар, схемалар, балки овоз, анимациялар, видео ва бошқалардан фойдаланиш; ахборот турларини таълим олувчиларнинг қабул қилиш (идрок этиш) даражаси ва мантиқий ўрганишига мос равишда кетма-кетликда танлаб олиш имкониятини туғдиради.

Бўлажак педагогларни тайёрлайдиган олий ўқув юртларида, талабаларга замонавий компьютер ва алоқа воситаларидан фойдаланиб, мураккаб вазиятларда тезкорлик билан бир қарорга келиш, ахборотни қидириш, уни олиш, коммуникатив билимларини ва бошқа шу каби қобилиятларини ошириш учун, энг қулай технологик имкониятлари бўлган шарт-шароитлар яратиб бериши керак. Гап, талабаларни у ёки бу фанларда уларнинг индивидуал имкониятларини, талабларини ва уларнинг олдида турган муаммоларни биргаликда мунозара, лойиҳалаш ҳамда олинган натижаларни танқидий таҳлил қилиш орқали, ностандарт ечимларни топиш кабиларни ишлаб чиқишга ёндашиш устида кетаяпти.

Келажак педагогларини тайёрлайдиган олий ўқув юртларида, жуда муҳим анъанавий аудитория шаклидаги иш олиб бориш вазияти ҳам янги мазмун билан бойитилади, чунки ахборот ва коммуникация технологияларни қўллаш натижасида тежалган вақт, педагогларда таълим бераётган ўқитувчиларининг мутахассислик малакаларини янада ошириш учун жуда зарур бўлган шахсий мулоқотлари учун қолади.

O`QUVCHI YOSHLARDA SOG`LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISH KONSEPTSIYASI

*Hafizov Shahriyor
Buxoro tuman xalq ta'limi bo'limi
amaliy fanlar metodisti*

Jamiyatimizda ro`y berayotgan o`zgarishlar jarayonvda mustaqil fikr egasi bo`lgan, ma`lum hayotiy maqsad asosida faoliyat olib boradigan, sog`lom turmush tarzi asoslari talablarga og`ishmay rioya qiladigan shaxsni tarbiyalab voyaga etkazish o`ta muhim vazifa sifatida kun tartibidan alohida o`rin oldi. O`zbek modeli deya e`tirof etilgan uzluksiz ta`lim tizimi dorasida amalga oshirilayotgan zamonaviy ta`lim-tarbiya konsepsiyasi mazmunida o`quvchi shaxsining har tomonlama uyg'un rivoj topishi, shuningdek, mustahkam. qat'iy harakter va iroda egasi, jismonan hamda ruhan tetik o`quvchi yoosharni kamolga etkazish nazarda tutilgan. O`zbekiston Respubliasi mustaqillikka erishgach bozor iqtisodiyotiga o`tish, erkin, demokratik jamiyat qurish, jamiyat ma`naviyatini yangalash, davlat va ijtimoiy kurilish sohalarida yuqori natijalarga erishishda sog`lom turmush tarzini targ`ib qilish, hozirgi yosh avlodning, qolaversa, butun millatning sog`ligini asrash muhim masala hisoblanadi. Sog`lom turmush tarzini targ`ib qilish har- xil yo`nalishlarda olib borilishi lozim. Bu, bir tomondan, talabalarga sog`lom turmushga oid ma`lum tibbiy va gigienik bilimlarni berishga, ularda sog`lom turmush tarzining organizm rivojiga qanday ta`sir etishi

<i>Пўлотова Ю.</i> Бошланғич синф ўқиш дарсларида ўқувчиларни китобхон сифатида тарбиялашнинг методик имкониятлари	400
<i>Davranova G. N.</i> Maktabgacha yoshdagi bolalarning dunyoqarashini kengaytirishda o'yinchoqlarning ahamiyati	402
<i>Yodgorova G. F.</i> Boshlang'ich sinflarda xalq og'zaki ijodining tarbiyaviy ahamiyati	407
<i>Ravzanova G.A., Samtorova M.B., Saynillaeva X.B.</i> Ижтимоий фаол талаба шахсининг интеллектуал хусусиятлари	411
<i>Jumayeva H. G'.</i> Boshlang'ich sinflarda yozuv va husnixat darslarini tashkil qilish	415
<i>Хамзаев Х.Х., Абулқосимова М.Б., Қодирова С. Б.</i> Бошланғич таълимни интегратив ривожлантириш шакллари	418
<i>Накимова М.Н., Налимова D.</i> Matematika fanini o'qitishda ta'lim texnologiyani tatbiq etishning o'ziga xos jihatlari	421
<i>Қувондиқова М.</i> Талабаларнинг мустақил иши - таълимни ташкил этишнинг етакчи шакли сифатида	423
<i>Jumayev R.X., Xayrullayeva M.</i> Yozuvga o'rgatish darslarida zamonaviy usullardan foydalanish	425
<i>Қувондиқова М.</i> Бошланғич синф ўқувчиларининг мустақиллигини ривожлантириш	428
<i>Dilova N. G.</i> O'quvchilari bilimini formativ baholash - ta'lim samaradorligini oshirish omili	432
<i>Jumayev R.X., Ubaydullayeva D.A.</i> Ona tili darslarida o'quvchilarni savodli yozishga o'rgatish usullari	436
<i>Пўлотова Ю., Рамазонова Ж.</i> Бошланғич синф ўқувчиларининг ижодий фаолиятини бошқариш	438
<i>Хамроев А.Р., Эргашева</i> Синфда ва синфдан ташқари ўқиш дастурининг мазмуни	441
<i>Хамроев А.Р., Бахтиёрва С.</i> «Ўқиш китоби» дарсликларидаги ватан мавзуси илмий-оммабоп асарларни ўқитиш методикаси	445
<i>Пўлотова Ю., Итолмасова О.</i> Бадий матнлардаги фонетик, лексик бирликларни таҳлил қилиш орқали ўқувчиларнинг прагматик компетенциясини ўстириш	449
<i>Пўлотова Ю., Итолмасова О.</i> Бошланғич синф ўқувчиларида адабий тушунчаларни шакллантириш	451
<i>Хамроев А.Р., Жумаева Г.</i> Ўқиш дарсларида бадий матн устида ишлаш	453
<i>Sharopova Z.T.</i> Boshlang'ich sinf texnologiya darslarini gender tenglik va farqlar asosida tashkil etish metodikasi	456
<i>Uktamova M.A.</i> "The importance of the author's fairy tale and folklore in primary school lessons"	458
<i>Turdiyeva M.J., Davronova G. M.</i> ta'limda individual yondashuvli texnologiyaning afzalliklari	461
<i>Паноев Э.</i> Мулкни қасдан нобуд қилиш ёки унга зарар етказиш жиноятларининг тергов қилиш хусусияти	464
<i>Shazadayev Farhod.</i> Boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalaridan foydalanishning innovasion usullari haqida	466
<i>Паноев Э.</i> Мулк ҳуқуқи-дахлсиз ҳуқуқ	472
<i>Yusufzoda Sh.Y., Qo'shinoва M.A.</i> Boshlang'ich sinf o'quvchilariga musiqiy savodxonlik malakalarini shakllantirish metodikasi	473
<i>Халилова Шахло Равшановна.</i> Pedagoglar tomonidan darsda va darsdan tashqari muhitda qo'llanadigan pedagogik muloqotning uslublari	475
<i>Нусратов Анвар Неъматжонович.</i> XVI аср Бухоро хонлигида илм-фан ва педагогик фикрлар мазмунини ёритишда "Бадоеъул вақоеъ" асаридан фойдаланиш имкониятлари	479
<i>Shirinoва Sayyora Rajabovna.</i> Pedagogik texnologiyalar asosida o'quvchi yoshlarda erkin fikrlashni shakllantirish mazmuni	481
<i>Hasanova G. Q.</i> Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida noan'anaviy faoliyatlar va an'anaviy faoliyatlarning bir biridan farqi va ularning maktabgacha yoshdagi bolalar tarbiyasidagi ahamiyati	483
<i>Жўраев Илҳом Исҳоқович.</i> Таълимда педагогик дастурий воситалар ва замонавий ахборот технологиялари	487
<i>Hafizov Shahriyor.</i> O'quvchi yoshlarda sog'lom turmush tarzini shakllantirish konsepsiyasi	488